

Obsah Kalendára:

1. Običajnuo počítanja roku 1847ho.
2. Počet času a premenujicich svjatkov.
3. Čtvero suchje dňi.
4. Utepravnje dňi (Juristitia).
5. Žwezdárská praktika.
6. Zatmenia na slunci a mesiaci.
7. Počet dňou podla 12 mesiacou a týžňou.
8. Císařská král. familie Arcikňežacího domu.
9. Panujici mocnárowja Europejskí.
10. Královstwa Uhorského najvýznejše uradi.
11. Najvišje práva w Uhorskej zemi.
12. Predmluwa na Hospodárski Kalendár.
13. O polnom Hospodárstve.
§ 1. O prekažkach pre ktorje inohi hospodáro-
wja žadani užitoč nemaju.
- § 2. O prirozenej ňurodnosti zeme.
- § 3. Spušobi napravjanja zemi Štrze mješanja.
- § 4. Snodenja.
14. O Štepničoch a Zahr adách.
15. O chowáni Dobitka.
16. Ponaučne weci pre polnich hospodárou.
17. Domnela pranostika hospodárská.
18. Kratke zabawnje pripoviedki.
19. Poznamenania viročních Tarmarkou.
20. Tabuľka čelednej mzdi a cinza.

Novi i Stari

Hospodárski Kalendár,

na rok Páne

1847,

jenž jest rok obecní 365 dňou majúci.

Pre uherstíckich z časťí park i susedních
Slovenských Hospodárov

na žádost

Krakovskej Uherstíckej

Hospodárskej Společnosti

widau

Ludwik Medzihradzki

Medzihradu.

ORAVSKÉ

MÚZEUM

P.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

I. Ročník.

W Zevde,

mitlačení u Jana Verhmullera o sinu
ORAVSKÉ
MÚZEUM
P.O. Hviezdoslava

Hvezdarsku domneňja na rok 1847.

Podla običajného počítania a porádku, najviššia domnélá zpráva
V roku 1847 ho padla na planetu Kráľomoc 21. neb Jupiter, jenž ještě
Najblížsia planetná hvezda po Smrtonosi, veľká a sice najväčšia mezi
všetkimi planetami, pekná a jasná. Beh svoj okolo slnca dokonáva
caždich 12 rokou. Jeho oddáenosť od slnca ješt 108 milionov, a od
zem 124 971,417 mil. Tato planeta má čtrnásť mesiacov okolo seba.
Stáť sa ako zlato, a jej okruholosť vlnia 18,161 milé. Stará praks
v hvezdárstva dokladá to, že tento rok býva dobrý, všac vlnká,
ako suchý, ale aj pozdnejší ako predoslí. Jar až do mája studená a
vlhká potom mŕtná a zase vlnká a studená. Leto pri začiatku býva
strednu, vlnku, prostredok dobrú, s mnohima burkami smiesanou,
ku konci ale horučo. Jasen z počiatku lemer celá bude dásťiva. Zima
z počiatku studená, s mnohím sňehom a vetrom, potom lahodná.
Tento rok má být na jačmen dobrý, v ktorom sa i datalina podarí,
owsa, hrachu a prosa malo, len a konope budú dobré, ač i kratke,
sená i mladze dosť slubuje, ovocia malo kromé jablka. Žiť zavčasu
čaže sťat, chmelu sa malo urobi, víno len obecnuo.

Hvezdarska práktika.

Jaro sa počne dňa 21ho bregna rano o 6 hod. keď slunce na
Equator prijde, a nám róvnje dňi s nocou urobí.

Leto sa spušobi 22ho juniusa o 3 h. 5 m. rano, keď slunce sa
dvihne a do znamení raka vstupí, nám najdlhšie dňa a najkratšie noci
spušobi.

Jasen (rodzinnok) dňa 23ho septembra o 5 h. 29 m. večer,
keď sa slunce pozová na Equator vráti a nám róvnodenost učini.

Zima nastane dňa 22ho decembra o 10 h. 25 m., keď sa slunce
ku znamení kožurovce vzdáli, a nám kratke dňi, a dlhé noci priniesú.

Zatmenia.

Tohto roku 1847ho bude čtyřnásť zatmenia:

Prvuo na mesiaci dňa 31ho bregna večer o h. 9. m. 40 v cee-
lej Europe viditeľnou.

Druhuo na slunci dňa 15ho apríla o h. 7. m. 17 rano, ktorou
nespatrime; ako týž

Tretuo na mesiaci dňa 23ho septembra o h. 3. po.

Čtvrtuo na slunci dňa 9ho októbra o h. 7m. 35 rano u nás
vi sitedlnou.

Februarius, Unor má 28 dňi.

Dni	Nomí kalendár	Položenie Planet.	Starí
1 Pond.	Ignacea Bisk.	miera zima,	20 Efema
2 Utorok	Očistov. P. M.	wjetor	21 Maxim
3 Stred.	Blážeja	nestalo powe-	22 Timoc
4 Čtvrt.	Beronika	trja, hmla	23 Klimenta
5 Pátek	Agati	promenitelnou	24 Lenia
6 Sobot	Doroti	dl. d. 9 h. 38 m	25 Gregora

6) †* O rozsewáci. Luk. 8.

Mat. 15.

7 Ned.	E Sexag. Rich.	otepliwa se	26 E Sexag.
8 Pond.	Mat. Salom.	E o h. 2 m. 55	27 Chriz.
9 Utorok	Apollonia	po pol.	28 Efrem.
10 Stred.	Skol. Gabriel	mokro	29 Ignaca
11 Čtvrt.	Eufresina	wjetor fuka	30 Bazil.
12 Pátek	Eulalia	hmila	31 Cira
13 Sobot.	Štefana B.	dl. 10 h. 2 m.	1 Unor.

7) †* O slepom žobráku Luk. 11.

Mat. 6.

14 Ned.	E Quinq. Mat.	promenitelnou	2 E Dr. Pa.
15 Pond.	Faustina	E o h. 0 min.	3 Simeona
16 Utorok	Juliani	42 po pol.	4 Isidora
17 Stred.	Vopelec †	chmarno a	5 Agati
18 Čtvrt.	Simon Kolom.	zima	6 Wukolin
19 Pátek	Zuzani	strojí sa k vaste	7 Partheon
20 Sobot.	Eleutra	dl. d. 10h. 18m	8 Teodora

8) †* O pokusení Krista p. Mat. 4.

Jan. 1.

21 Ned.	E Inv. Eleon.	chmarno a	9 E1 Postn.
22 Pond.	Stol. sv. Petra	E o h. 5 min.	10 Charal.
23 Utorok	Lazara	15 po pol.	11 Blážeja
24 Stred.	Maťeja Kanc. †	na vaste sa strojí	12 Meleta
25 Čtvrt.	Nicefora	mokro	13 Martina
26 Pátek	Alexandra P. †	wjetor	14 Aurenc.
27 Sobot.	Leandera †	dl. 10 h. 48 m.	15 Onesa

9) †* O promenení Krista pána. Mat. 17. Mark. 2.

28 Ned.	E Rom. Roman	vaste	16 E2 Vans.

September, žáří má 30 dní.

Dni	Nový kalendár	Položenja Planet.	Starý
1	Sřed.	Egidia	20 Samue
2	Čtvrtek.	Absolona	21 Zadeuso
3	Pátek	Mansweta	mokro a
4	Sobot.	Rozalia	d. 13 h. 10 m.

36) † O mládenci mrtvom. Luk. 7.
O očištění 10 malomocných. Luk. 17.

Mat. 22

5	Ned.	15 (14) Dona	wetreno	24	15 E
6	Pond.	Zachariasā	wijasňuje sa	25	Bartolo
7	Utorok	Regini	teplo	26	Adorian
8	Sřed.	Naroz. P. Mar.	stalje dñi	27	Pormoi
9	Čtvrtek.	Gorgona	o hod. 5 m.	28	Mojzis
10	Pátek	Josfa	43 po pol.	29	St. Jan
11	Sobot.	Prota	d. 12 h. 42 m.	30	Alexand

37) † O vodnotedlnost Luk. 14.
O nemožnej službe. Mat. 6.

Mat. 25

12	Ned.	16 (15)	Neno P. M.	31	16 S
13	Pond.	Loranda	teplje a	1	2. Žari
14	Utorok	Powišení kríže	peknje dñi	2	Mamas
15	Sřed.	Nikod. Kantei †	ale zimnje	3	Antim
16	Čtvrtek.	Eufemia	noci	4	Babilas
17	Pátek	Lamberta †	o hod. 8 m. 43	5	Zachari
18	Sobot.	Tomáše Tita †	d. 12 h. 12 m.	6	Eudora

38) † O najswatom prikazani. Mat. 22.
O mladenci mrtwom. Luk. 7.

Mat. 15

19	Ned.	17 (16) Janu	premenitedelno	7	17 S
20	Pond.	Eustacha Faust.	teplje wetri a	8	M. P. S
21	Utorok	Matusa	jasnje dñi	9	Joachim
22	Sřed.	Morica	hmla	10	Menoel
23	Čtvrtek.	Ekli	zimnje noci	11	Todor
24	Pátek	Gerarda	o hod. 3 m. 40	12	Anton
25	Sobot.	Kleofasa	d. 12 h. 2 min	13	Kornela

36) † O dniu zlamanom. Mat. 9.

* Ježiš w sobotu hoji. Luk. 14.

Luk. 5

26	Ned.	18 (17) Just.	hmla	14	18 Po

Pond. Rojma a Dam.
Utorok Wacława
Stred. Michala
Čtvrt. Jeronima

mraž
řewidicedluje
žatmenja
čistje dñi

15 Iliceta

16 Eusema

17 Žofie

18 Ewmeni

eh a promeneňja messjaca s domňelim predpovedeňim počasom.

Posledňa čtvrt sa nám ukáže dňa 1ho o hod. 10 min.
30 po pol. Ktorá nám môre a wetrowje časi priňesse.

Novi messiac nastane dňa 9ho vo pol. o 0 h. 5 m. 3,
ktorí stalejšje a prijemnejšje časi slubuje.

Prvňa čtvrt sa ukáže dňa 17ho po pol. o 5 h. 8 min.
s mokrou a vjetrowou, potom pa i peknou chwilou.

Plni messiac wijde na oblohu dňa 24ho po pol. o hod. 3
min. 40, ktorí má nám donjest Frajsú chwilu.

Beha slunca a dluhost dňa wedla týžňou.

Týžden vich.	o h. 5 m. 51.	Západ o hod. 6 min. 9.
" "	5 " 29.	" " 6 " 31.
" "	5 " 39.	" " 6 " 21.
" "	5 " 36.	" " 6 " 14.

Weselosti si dopregme,
Tanečku se gjž oddegme,
Gsauťe žnē gjž končený;
Aurodau
Prehognau
Sklepy, pudy, stodoly
Gsau naplnený.

Sklepy, pudy, stodoly
Gsau naplnený.

Císařská a královská familia arcikněžacího domu Rakouského.

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

SKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

Ferdinand I. (Karol, Leopold, Josef, František, M.
celin) Rakouský císař, Uhorský, Český král toho mena V.
Lombardsko-Benátský král, Arcikněžza Rakouský a t. d. naro-
19ho apr. 1798. Za krála Uherského korunován dňa 28.
septemb. 1830. Všecky sňatky rakuske zemi spravované za
2ho března 1835. Jeho paní manželka Císař. a Královna
Maria Anna Karolina, círa krála Sardinského Mo-
tora Emanuela, nar. 19ho září 1803. oddaná ve Widni d.
29ho února 1831.

Dvoudobela císařovna a královna

Karolina Augusta, círa krála Bavarského Viléma II.
(Josefa) nar. 8ho února 1792.

Bratr a sestri jeho Jasnosti cí. a král. Ferdinanda I.

Arcikněžna Maria Ludwika, nar. 12ho pros. 1791, wid-
na 11ho břez. 1810 za Napoleona Bonapaleho císařa Francou-
zského, kněžna Parmi, Piacenci a Gwangstali.

Arcikněžna Maria Klementina, nar. 1ho března 1797, n-
dána za Leopolda (Jan, Jozef) krála prince obojí Sicílie
prince zo Salerno, dňa 28 července 1816.

Arcikněžza František (Karol, Jos.), ritir zlatjeho radu sv.
Štefana, nar. 7ho pros. 1802.

Arcikněžna Maria Anna (Františka Ter. Jozefa), narozena 8.
juni 1801.

Bratři a sestri cí. a krále Františka I.

Maria Terezia Jozefa narozena 14ho ledna 1767, widana
Wojwodu Saského Antonina Teodora 18ho 1781, biwaljeho
krále Saského.

Karel (Ludvík Jan) nar. 5ho září 1771, královstva Českého
Gubernátor, c. kr. polní maršál.

Jozef (Anton, Jan Vítěz.) narozen 9ho března 1776, wolen
královstva Uherského Palatin, král. mjestodržicí naří
kapitán.

Jan Frst. (Jozef) narozen 20ho ledna 1782.

Rainer (Jan, Michal) narozen 30ho září 1783, mjestokrá-
Lombardsko-Benátský.

Ludvík (Jozef, Anton), cí. král. generál polní zbrojn-
stvo, narozen 13ho pros. 1784.

Najvišje Prava.

Visoká osw. Rancellaria Královstva Uhorského vo
jední: Prezident jej je Kancellar Grof Anton Majláth. Druhí:
Grof Apponyi Dórd. Tretí: Baron Bedekovits László. Dvorní
dcomja a referendari su: grof Teleki Fer. Bartal Dórd, Kuse-
ts Josef. Stettner Máté, Plathi M., Bóthy Alex., Torkos M.,
grof Zsichy Ján, Karner Anton, Wirkner László, Zsedényi
Ján, Zarka Ján, grof Zichy Frant.

Visoká missiodržiacá Královská rada w Budíne: Prezident
Jeho Városa cis. kr. Minis. Arcikňeza Palatin, ktorí má 25
rokov; mezi ktorima sú zvláštnejsí: knieža Primas Arcibiskup Ostri-
mský, Dórd Majláth krajský Sudec; Gabriel Keglevics, naž-
liší počladník, bárón Mikulás Vay, koruni strážca, Mór Almásy,
mori Vice=Prezident, Ladislav Szögyény, grof Štefan Szécsényi
jini.

Vis. Sedmipanská tabuľa (hét személyes Tábla) w Pe-
nici: i tejto je Prezident Arcikňeza Palatin, za ním krajský sudca,
a 19 radcov mezi nimi sú: Arcibiskup Ostrihomský, biskup Tersz-
ánszky, grof Gabriel Keglevits, Frant. Tihány, bárón Pronay
jini.

Slavná Kráľ. Tabuľa, ktorá je Prezident J. C. P. Personal
Štefan Szerenési, ktorí i na Dieťe krajskej prezidiuva na table
emanskej, ktorá má mnohých Assessordov a Protonotárov.

Správčinia Cirkwi a Škol evanj. A. M.
Najvišší Inspektor Cirkwi i škol: grof Karol Zay de Zay-Ugrócz,
cis. kráľ. komorní.

Districkualní Inspektor pred Dunajský, bárón Jan Jeszenák z Ki-
rálysie.

Superintendent: Duost. P. Samuel Sztromszky w Pressporku.

Districkualní Inspektor za Dunajský W. P. Štefan Matkovics.

Superintendent: Duost. P. Jan Kis, w Gopronie.

Districkualní Inspektor w hornom Districtu pán bárón A. Prónay.

Superintendent: Duost. P. Jan Széherényi w Starvniči.

Districkualní Inspektor w pred i za tisou: W. P. Sam. Draskóczy.

Superintendent: Duost. P. Paweł Jozefi w Tisowci.

Správčinia Cirkwi a Škol evanj. S. M.

Najvišší Inspektor Cirkwi i škol je Jeho E. Grof Josef Teleky.

Sedmohradský Gubernátor.

Districkualní Inspektor pri Dunaji grof Samuel Teleky.

Superintendent: —

Distrík. Insp. za Dunajom W. P. Dionis Pazmanely.

Superintendent: Duost. P. Michal Nagy.

Distrík. Insp. z tejto strany Tisi grof Josef Teleky.

Superintendent: Duost. P. Josef Szathmáry.

Distrík. Insp. za Tisou W. P. bárón Mikulás Vay.

Superintendent: Duost. P. Štefan Pap.

Predmluva na Hospodárski Kalendár.

Velje Krajaňe Slováci!

PO Hviezdoslavu

ORAVSKÉ MUZEUM

PO Hviezdoslavu

Duchownuo i telesnuo šťastja človeka wiši toliko wzdelanosti a majetnosti. Wzdelanost a majetnost jest ten dinko cjal, kú ktorjemu nás mudro rízenja Boskuo usta wilo, a kú ktorjemu všeti rozumni a zdraví ludja saho a vospichajú. Kde sa tieto dve veci mezi ludmi nalezajú tam sa nalezá i to ono dokonaluo šťastja ludstvo, a blá narodu. Pohladme okolo seba na ľinje národi a povazme skusme istotne, že len ti a takovje narodi sú šťastnie, ktorie su duchowne i telesne wzdelanie. Za priklad nám slu mužu krajiní: nemecká zem, puolnoční Amerika, anglicka za timato pať Švédsko, Prusko, Francúzsko, Rakúz, Švédsko a Nórwegia, kdežto ludja pri wzdelanosti, na malej planej časťte zeme šťastne a dobre sa chowá a opatruje. Ktores krajiné Mlada, aneb sami národ o svoje a swoje podanich wzdelania sa stará a pecuje, v tej krajiné, v obci, i vetshe šťastie a blahoslavenstvo prebiwá.

Mnoho rokov prebehlo, dokjal náša vlast na tau silenku prísla, že len kráze wzdelania národa bude krajinu majetnejšia a kráze to i šťastnejšia. Mnohje leta prebehli, kial zemskuo panstwo na to sa rozpamatovalo, že i ono kráze wzdelanejsuo podanstwo bude majetnejšuo, šťastnejša a bezpečnejšuo. Blahoslavenej Pamatke Maria Therese Kráľowna, prwna začala sa starat o pospolitjeho ludu šťastja kráze widani urbar, ktoroi priklad nasledoval jej Weliki Josef cisar, ktoroi kráze školi a umenia hľadal svoj podanstwu najwatožo šťastja nadobudnut.

I teraz njet našej krajiní watsu a dôležitejšuo predsemitja, ako lud pospoliti Sedlacki, ktori jak na počet, tak na jeho vnitruo usporadania velikuo zreňja zaslubu cwičiť a wzdelawat, a ktoromu povolanju, kú ktorjemu sam Boh usporadal, wjest a spravowat, tak abi on len sebe, a bližním svojim, ale i vlasti a celjemu v sive obecnjemu užitočni bou. Pečuje sa a stára wuobec Wla náša dokonale o šťastja svojich podanich, pečuje a stára až o jednotliwi úd vlasti našej, o blaho bližního. To sme si sili ne len kráze ponaprávnenia Urbanskich zákonou, a učenja robotizne Urbanskeg, nje len kráze zákoní slobodne dobre pospolitjemu ludu k ulevení a polachčení zmerujúci jako k pr. Zákon, kráze ktori sa muoze prateľskim spušhom vecite od panskich robuot a dawok odkupit; zákon nsoce wznešeni, kráze ktori sa i ňezemánom dowoluje ura a hodnosti panskje nosit; zákon medla ktorjeho slobodu sa lak má, swoju majetnost odpredat, anebo zemanstje pastrva, vecitim spušsobom kupt a nadobudnut, ale také

nje časiki a vlastnosti prirozenich zrostlin rozeznawať a vi-
swetlowať. Z tohoto tedi mude ſa každi preſwedčiť, že Kalen-
dár tento nebuďe takovi, akorje boli inšie kalendáre, ke-
rje ſa po roku, ako ſa bohu žal običajnu ſtawá, zahodili,
ale ſi máme uložiť to; abichom obsah jeho, ktorí každi rok
zwlaſte w hospodárſkom ohlade druhí jest, i buduceho roku
ſobe zachowali a z něho užitočnej weci citat mobli. A proto
Kalendár tento nelen proto citat máme, abisme znali, kde
a ktorí ſvatok pripadá, či je dluhi masopust, kde Weli-
noc, ale aby ſme ſa z jeho obsahu i potrebnije predmeti o
hospodárſvi naučili.

A proto i ta ſladká naděj mňa koſi a pestruje, že miluje
Krajané Slováci, tuto z uprimnejho ſrdca pochazajicu a len
k dobrjemu zmerujiču prácu moju vďačne prijmete, chibi a
nedokonalosti ktorje ſnadno pri začátku praci ſa naleznú
možu, bratrski prezrete a odpuscite, čo pak dobrjeho w ňej
najdete, k svojmu i obejenemu dobríemu obratite; Milov-
níci ale hospodárſva ze ſkuſenosti mojej mňe na buduci rok
w práci mojej svojima mudrimi Člankami pomocnu ruſu
prispjete, čo bude najvhadzha pohnutka, k daljemu dokonalej-
ſhemu mojmu pracováni. To kdež duoverne od Wás očeká-
wam, zuostawam w Lestinach w Orawe dňa 15. ſep. 1846.

Ludwik Medzihradzki w. r.

ORAVSKÉ
MUZEUM
R.O. Hviezdoslava

ORAVSKÉ
MUZEUM
R.O. Hviezdoslava

Článok I.

O polnom hospodárſtve.

s. 1.

O prečažkach pre ktorje mnobi hospodarowja užitok z Ga-
domiſta žádani mať ňemuožu.

Dobri lekár prewej ňežbi ſa do lekárſta ſa chorjeho
človeka pustiu, hľada pričinu chorobi wizwedjet,
lebo ſnadnejšuo biwa lječenja chorobi, keď ſa pričina
popredku odstraňila. — Tak podobne i wi hospodá-
rowja, ktorí z waſeho unavenyeho pracovania, a
uſilovnosti, takovi ako ſobe žádaje ſe oſoh a užitok
ňeberjete, a običajne ſa len na zlje časi a ňurodnje
roki žalujete; uſilujete ſa najprwej hľadat tej bjedi wa-
ſej počažok a pričinu, keď takoru najdete, hľadate ju
odstraníť, iſtotne ſkusite, že i w naſej vlasti hospo-
dárſki ſtaw není tak podli, ako ſi ho preſtaſaujete.
— Ze waſe hospodárſtwo takovi užitok nedáwa ak-
bi malo davat, jest ſice prawda; ale tomu za často

3. Mesiace Brezen (Martius).

ORAVSKÉ

ORAVSKÉ

MUZEUM

MUZEUM

P.O.HVIEZDOSLAVA

P.O.HVIEZDOSLAVA

1. Vítaj nám o slunko miluo
Srdce tebon tůžilo,
Bi nás horko twoje čiluo
Libe zase zblažilo.

2. Kde twoje to swetlo jasnuo,
Bleskom čistim zalisteta,
Jasne ēelo zasimutiluo
Rozkos tam rozkvetá.

3. Tobe sa chcem podobat,
Swetlo čistuo, plamenuo,
Lásku k Bohu, īdom mat,
Čemáť srdco zkálenuo.

4. Dobré konat s ochotnosci
Stale sa tjež pričiním,
A tak k stworci do vifosti,
Smiele zrak svoj obrátim.

5. Pod slunce, zletní richle k nám,
S tebou radosť prichodi,
Pod jaro a zavitej nám,
Rdiz slunecko vichodi.

6. Šťastni kdo s tebou žije,
S bleskom twojim rozsjiewá,
Toho strast zemskí nebije,
Nebé sa mu otvjerá.

VO Breznu biwa mnobi rož welka zima a mnoho sňehu. Staruo prislowja nám zwestuje. Sňeh za Brezna mesjace, škodi sejbe najwjace. W Breznu barence žartuju, w dubni z pola pospichaju. W breznu pluhom sa pracuje, a duben to zastawuje. Keď brezen mnoho vetrov a duben mnoho dašcou ma, noseduje pekni máj. Keď w tomto mesjaci najwjacie dvíwiek husi a bocanou hjetu, oznamuju tepluo jaro. Keď na den zwestovania P. Marie pred vichodom slunca je pekne, znawená urodni rož a suchuo košenja lukt.

Hospodárowja w tomto mesjaci običajne sňehowje zameci rozhraibuju a ťlapaju, hotuju na siata dobruo zrno,

zrno, ňeináče sečku a seno a inu krm pro statok ďorbe. W ttorom poli mnoho sňecu rastie, dobre je, keď do hrachu tretinu owsa primjesa. Lukí hospodášrowja čistja, stromi a zahradi opatruju. W ľeplejších stolicach už w tomto mesiaci oru a seju; stava sa často, že i u nás pod Tatrami w tomto mesiaci po Josefovci začinaju orat, a owsé sňať, lebo to powesdaju gázdowja, že ows zassati w Rožuchu, biwa najlepší a najkrasnejší. — W teto dňi najlepšie opatruju owce, jahnata i telatka w tomto mesiaci sú najzdrawšie. — Na Josefa gázdowja wčeli opatruju a podmetajú, stromi presadzuwaju, ploti živje sadja. W zahradkach robja, prjesadi a jinuo zelja seju. —

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

III.

Chwala sedlackeho stavu.

Sedlák biwa vočestni muž,
Swá pole wzdeláva,
Kdo sa mu posmjeváč muož,
Sprostak, jenž sver ňezná.

Prv než slunečko vichodi,
Do pola sa dá,
Čo ludom w chod prichodi,
To spewom wikoná.

A twari w potu wzdički swoj
Chlebiček dobiwa,
Na zlato strjebro málo dba,
Chleb w nuzi prospiroa.

W Boha dúfa, rád pomáha,
Kde možno pomuocť,
Ža co ho každi rád wzdi má,
Beži mu na pomoc.

W srdeci sprawedliwość cíti,
Drži na práwo, čest,
Žljebo sa waruje, ňebo rije,
Že prawi kresťan jest.

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

ORAVSKÉ
MUZEUM
P.O. HVEZDOSLAVA

Djet, kdo dalej widrži a kdo to dostane, či Maco
či Ondro; nech že tam slubujú jeden nad druhjeho."

Piroh i vjeće, mili čitatelja, že je jedlo Slo-
wenškuo, ako „kaša s mlječom.“ A „chudoba i pi-
rochi poje.“ A jeden sedlacki piroh „wrbcom so-
ſici“ tvarochom a pažitkou alebo twoprom napl-
neni je už sám w sebe hodní kus. Jeden plenik sa
staviu, že on prisám Bohu udre na tricat piro-
hou. Z počiatku to iſlo welmi dobre, akobi bou
páliu, až Maco oči wiwalowau, ale pri dwacjaj-
tom už zdimau. Dwacat ſewet ich horko ľazko
wpratau. Ten tricjati samučički ležau na misce, a
plenik už dalej nemoħou. — Olho sa nān ſiwaū,
ale to už neslo. Krutiu hlawou, čakau, ale darmo.
Na ostatok toho jedinádika na misce rako ostowiu:
„Ej kebi ja to bou weđeu, že sa ti zwisiš, na mo-
ju wjeru bi som ťeba bou prwjeho zedou!“ D. Z.

Cestujući remeslnicki towarzis ležau pri Šediňe, s
čazkou tanistrou na chrbte, welmi unaweni. Na ho-
dou ſieu ſedlák s čazkou furou na woze po prijom
około. „Práteri!“ powedau towarzis, „nemohli bi
ſte má do mesta zavjest,“ — „Prečo nje,“ powedau
ſedlák, tu hned towarzis wihodil na woz svoju čaz-
ku tanistru, a chceu i ſam ſi wiſadnut. Na čo mu
ſedlák domluwil. „Prjatelu, to tak ſeide, tanistra
je welmi čazka pre muoj nočladni woz, was ſom
ſlubiu vzat na woz, ale iba bez tanistri. — „Ej
počkajte len až buđem na woze, potom wezmem
tanistru zas na chrbat a poňejsem ju ſam.“ Ak tak,
powedau ſedlák, tedi ſi ſadnite, keď len moje konie
nemuseju tu čazku tanistru vjest.

W Šediňe ž... jedna žena pri spovedi zoznala,
že žida, pri premjenaní peňazi, oklamala. Na ro-
jej kniaž powedau: „Mlē baba! ba on ťeba, len ſi
daj precítať peňaze mudremu ďloweku. Keď to uro-
bila, ſtusila, že jej žid mesto dwacjatnikou, len ma-
riášou načítanu.

Voznamenáňa Žarmarkov.

- NB. Sedmohradské budu w znamení () Banatské a Moravské s poznámenje.
- Abon,** Pest. St. 31 mája, 20 srp.
30 listop.
- Ada,** Bač. St. 19 br. 15 jun. 24 ríj.
- Adand,** Som. St. w pond. po lá-
tare, 16 máj.
- Adon,** w Bel. St. 21 brez, 1 miči.
27 čerwenc. 20 srp. 6 ríj 14 list.
8 trh. na dob.
- (Agnetle), jud. 3. ned. po sv. troj.
- Albert,** w Pest. Stol. 16 máj. 13
jul. 5 listop.
- Al-Cil,** w Arad. St. 24 dub. 11
jul. 26 ríj.
- Al-Dod,** 1 ledna, 12 brez. 5 máj.
1 září.
- Almás,** w Bač. St 9 unor. 1 máj.
14 září, 12 listop.
- Altenburk,** pohlad Starje Hradi.
- Apatowce,** w Sal. st. w stred. pred
sv. duch. 1 listop. na Luciu.
- Apáti,** w Jásagu, 19 unor. 24 čer-
wina, 8 září, 18 ríjna, 3 pros. a
2 dny predtím trh na dob.
- Apátá,** w Sal. stol. w stredu pred
sv. duchem, 1 listop.
- Apartin,** w Bačsk. st. 12 brez 10
máj. 24 srpna, 15 listop.
- Arad,** judica, 11 jul. 19 srp. 4 list
2 dni predt. wel. trh na dob.
- Arad nowi** w Tem. stol. 1 brez.
16 čerwna, 18 ríjna.
- Aroksalás,** w Jásagu, Mačeja,
15 juni, 5 srpna, 21 září.
- Arpás,** w Sopr. stol. 6 čerwence.
- Asalom,** w Borsod. stol. 1 ledna,
ned. palmi 24 čerwona.
- Asod,** w Pest. st. na vstup. 20 srp.
11 list. a 2 dny predt. trh na dob.
- Attád,** (wel. i mal.) Sim. st., Gre-
gor. 14 máj. 20 jul. 16 srp. 15 zar.
- Baboče,** Sim. stol. 19 brez. pond.
po sv. troj. 24 srpn. 20 listop.
- Babsko,** tula Páne, 15 srpna.
- Báč,** ned. inwok. 1 máj, pond. po
sv. duchu, 15 srp. 8 zář. 28 ríj.
a den predt. trh na dob.
- Baja,** Bač. st. 24 dub. 22 čerwenc.
21 zář. 6 pros. a den pr. trh na dob.
- Bajá,** Zek. st. na Piataja.
- Bajmoc Nitran. st. 6 ledn. 24 dub.
po sv. ducha, 24 srp. 29 zář. 11 list.**
- Bajom,** w Bihar. st. ned. exaud.
24 dubna, 27 září.
- Bakertja,** 24 dub.
- Bakta,** 27 ledna, 15 dubna, 5 čer-
wence, 21 srpna, 6 listop.
- Balás - Darmoti,** hlad Darmoti.
- Bánovce,** w Trenč. stol. 1 máj ned.
po 3 král. sexag. 24 dub, ned. sv.
troj. na Jana krt. na nebewz. V.
Ml. 29 srp. Sim. Jud. Lucie.
- Bardigow,** w Saris. St. 22 unor.
ned. sexag. 24 jun. 1 září, 21 pras.
a 5 dní predt. trh na dob.
- Baré,** Som. st. 24 máj 2 zář. Leoš.
- Bars,** inwok. vstup. 8 zář. 11 list.
- Bát,** Sab. St. ned. kvet., 11 list.
3ti ned. Adwent.
- Batta dolnj (Alsó - Batty),** w
Žel. St. 2 unor. 4 máj. 4 září, 4
list. wždi s trhem na dob.
- Batasék,** Toln. St. 1 máj. 29 jun.
8 záři. 28 listop.
- Bátor,** w Sabolc. st. 30 ledna,
25 brez. 2 jul. Emer. Mikuláš.
- Bátorovce,** Hont. St. ned. sex. ned.
kvet. ned. rog. Wawr. 11 list.
- Beckow Trenč. st. Gregoro, näl. +**
26 srpn. 25 listop.
- Beče,** pri Lise, 5 jul. 17 ríjna o
den predtím trh na dob.
- Beče Klomá,** hlad Nová Beče.
- Beckerek,** hlad wel. Beckerek.
- Békes Bel. st. 24 brez. 20 jun. 20
záři, a wždi den predt. trh na dob.**
- Bela w Spisi,** 25 led. rog. 15 jul.
21 záři, Tomáša, pond. pred adw.
a 2 dni predt. trh na dob.

Welska Slatina, w Zwol. st. 25
ledna, sw. trojici, 11 listop.

Welska Wes, w Oravě, pond. po
3 král. pond. po Mateji, pond. po
Duru, pond. po Jakubu, pond. po
Mich. a vždi 2 dni predt. trh na d.

Welske Michalovce, wiz Mich.
Welske Orosy, 19 brezna, zeleni
čtvrt. 6 srpna, 5 pros.

Welske Topolčany, Anton, Gre-
gor, 6 mája, pond. po troj. Magde-
Bartol. Matusc, Leopolda.

* **Welski Beckerek**, vstup. podla
star. kalend. 11 ríjna.

Welski Réres, 5 brez. 27 dubna,
27 června, 26 ríjna.

Welski Lák, 18 dubna. 29 sept.
vždi w pond.

Welski Warad, 6 ledna, ťela Pá-
ňe, 2 červenca, 1 záři, 4 ríjna.

Wép, (Wettendorf), 25 ledn. quas.
vstup. 29 června, 20 srp. 9 list.

* **Wesele**, w Morave, w stredu po
palm. stredu po sv. troj., na Bart.
na Mikul. neb stredu po ňom.

Wesprim, 6 led. Greg. Flor. 10
sep. nar. P. M. 6 pros.

Widěn, neš. jubil. trvá až do té
sob. pred slav. svatod. na Mark.
(w Leopoldstatu), 9 list. trvá až
do 1 nej ned. adwentu.

Wisek, w Marm. St. 1 záři.

Wlahy, (Wallendorf), w Spisi,
pond. po septuag. utorok po velik.
24 června, 6 listop.

Wrablant, serag. miserit. 1 srpn.
25 listop. 21 pros.

Wrancovo, w Zempl. St. 14 un.
na Jura, 2 jul. 20 srpna, 20 pros.

Wrborwe, w Nitr. st. ten den po
nov. roku a pred ňom na dob. w
pond. po sex. palm. po kant. prez-
dosle pátki na d. tež 16 jun. 22 jul.
14 sept. 11 list. a predt trh na dob.

Wrbowce, w Nitr. St. pond. po

Cis. král. mandat o jarmarkou.

Limto sa pouča, aby jarmarki, kde na nedelu neb svátek trafia,
w nasledujici den sa držali.

pred tímto dni, totiž pred obrác.
sw. Pavla, pred iud. pred kant.
pred Janem kr. před nat. P. M.
a w pond. po vsech svat. Výkl.
i na dob. spolu sa drživa.

* **Wrsec**, (Wersec) pond. velikon.
dle star. kal. Sim. Jud.

* **Wukowár**, na Fil. a Jak.

Zabokreki, w Nit. St. zel. čtvrt.
stred. pred vstup. utor. preed ťela

P., pow. †, pond. po Sofie.

Žambeš, 4un. 10dub. 24jan. 29okt.
(Zarand), sob. po popel. stred. sw.

duchu, na nebevz. P. M. 17 pros.

podle star. kalend.

Žboro, w Sar. st. 25 unor. 14 dub.

27 črw. 26 srpn. 28 okt. 25 pros.

Železnje Mesto, pond. po okul.

pond. po exaud. po Pet. w ok. na

Matusa, a den po každ. trh na dob.

Žemplin, 6 unora.

Žemplin, 4 leda, Mateja, 30 list.

Ženta, 17 srpna, 19 listop.

* **Žerawice**, w Morave, posled.

mässap. pond., pond. w friz. dni

pond. po Ant. ten den po Kat.

Žernowice, pond. po Fab. Seb.

po troj. po Jak.

Žilina, pond. po Dorot. 10 dubna,

Fil. Jak. ťela Páňe, Štefan kr.

pow. †, Gala, Lucia.

Žire, 19 brezna, 1 mája, 12 pros.

Žlati Marot, hlad Moravce.

* **Znoim**, na Dorot. utor. po okuli.

Gir. Jan kr. čtvrt. po nar. P.M.

Sim. Jud. čtvrt. pred poč. P.M.

Žolt, vstup. 16 srpna, 11 list.

Zombor, 25 brez. vstupení podla

star. kal. na nebevz. P. M. podla

tehož kal. 1 list.

Žwolen, 12 led. (na dob.) Mateja,

(wikt. i na dob.) zel. čtvrt. (jen

wikt.) ťela Páňe (wikt. i na dob.)

14 záři, Alžbeta (jen na dob.) Tos-

mása (jen wikt.)